

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2011

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Βουλγαρίας για το 2011 και την έκδοση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το επικαιροποιημένο πρόγραμμα σύγκλισης της Βουλγαρίας για την περίοδο 2011-2014

(2011/C 209/02)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Μαρτίου 2010, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε με την πρόταση της Επιτροπής για την δρομολόγηση της στρατηγικής για την «Ευρώπη 2020», μιας νέας στρατηγικής για την ανάπτυξη και την απασχόληση, η οποία, βασισμένη στον μεγαλύτερο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών, θα εστιαστεί σε νευραλγικούς τομείς στους οποίους απαιτείται δράση ώστε να ενισχυθεί το δυναμικό διατηρήσιμης ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης.
- (2) Στις 13 Ιουλίου 2010, το Συμβούλιο εξέδωσε σύσταση σχετικά με τους γενικούς προσανατολισμούς της οικονομικής πολιτικής των κρατών μελών και της Ένωσης (2010 έως 2014) και στις 21 Οκτωβρίου 2010 εξέδωσε απόφαση σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών ⁽²⁾, οι οποίες από κοινού αποτελούν τις «ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές». Τα κράτη μέλη καλούνται να λαμβάνουν τις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές υπόψη στις εθνικές οικονομικές πολιτικές και πολιτικές απασχόλησης.
- (3) Στις 12 Ιανουαρίου 2011, η Επιτροπή εξέδωσε την πρώτη Ετήσια Επισκόπηση Ανάπτυξης, η οποία σηματοδοτεί την έναρξη ενός νέου κύκλου οικονομικής διακυβέρνησης στην ΕΕ και του πρώτου Ευρωπαϊκού Εξαμήνου εκ των προτέρων και ολοκληρωμένου συντονισμού πολιτικής, το οποίο εντάσσεται στη στρατηγική «Ευρώπη 2020».

(4) Στις 25 Μαρτίου 2011, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προσυέγραψε τις προτεραιότητες για τη δημοσιονομική εξυγίανση και τη διαρθρωτική μεταρρύθμιση (σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 15ης Φεβρουαρίου και της 7ης Μαρτίου 2011 και κατόπιν της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης που εκπόνησε η Επιτροπή). Τόνισε ότι πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην αποκατάσταση υγιών προϋπολογισμών και στη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών, στη μείωση της ανεργίας μέσω μεταρρυθμίσεων της αγοράς εργασίας και στην καταβολή νέων προσπαθειών για την ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης. Ζήτησε από τα κράτη μέλη να ενσωματώσουν αυτές τις προτεραιότητες σε συγκεκριμένα μέτρα που θα ενταχθούν στα οικεία προγράμματα σταθερότητας ή σύγκλισης και στα εθνικά τους προγράμματα μεταρρυθμίσεων.

(5) Στις 25 Μαρτίου 2011, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε επίσης τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στο Σύμφωνο για το Ευρώ + να υποβάλουν εγκαίρως τις δεσμεύσεις τους, προκειμένου να περιληφθούν στα οικεία προγράμματα σταθερότητας ή σύγκλισης και στα εθνικά τους προγράμματα μεταρρυθμίσεων.

(6) Στις 15 Απριλίου 2011, η Βουλγαρία υπέβαλε το επικαιροποιημένο της πρόγραμμα σύγκλισης του 2011 που καλύπτει την περίοδο 2011-2014 και το εθνικό της πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2011. Για να ληφθεί υπόψη η αλληλεξάρτησή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτόχρονα.

(7) Η οικονομική κρίση διέκοψε μια περίοδο ισχυρής οικονομικής ανάπτυξης που είχε τροφοδοτηθεί από τις σημαντικές άμεσες ξένες επενδύσεις και την πιστωτική επέκταση. Το δεύτερο τρίμηνο του 2010, το ΑΕΠ άρχισε και πάλι να παρουσιάζει αυξητικό ρυθμό, αφού μειώθηκε σωρευτικά κατά 7,1 % φθάνοντας από το υψηλότερο στο χαμηλότερο σημείο του, με αποτέλεσμα ένα εν πολλοίς σταθερό πραγματικό ΑΕΠ για το σύνολο του 2010. Η ισχυρή αύξηση των εξαγωγών και η ανασύσταση των αποθεμάτων αποτέλεσαν τους σημαντικότερους αναπτυξιακούς μοχλούς. Το ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης από πλεονασματικό πριν από την κρίση μετατράπηκε σε ελλειμματικό με το έλλειμμα να φθάνει το 4,7 % του ΑΕΠ το 2009 και το 3,2 % του ΑΕΠ το 2010. Παρά την αύξηση της παραγωγής και της απασχόλησης σε δραστηριότητες που συνδέονται με τις εξαγωγές, η συρρίκνωση της δραστηριότητας στον κλάδο των οικοδομών, των κτηματομεσιτικών εργασιών και της λιανικής αποτέλεσε τροχοπέδη για την πορεία ανάκαμψης κατά το προηγούμενο έτος. Μεγάλο πλήγμα από τη διόρθωση της παραγωγής δέχθηκε η απασχόληση με απώλεια περίπου 358 000 θέσεων μετά το ανώτατο επίπεδο που είχε σημειωθεί το 2008. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση της ανεργίας κατά αρκετές ποσοστιαίες μονάδες, η οποία διαμορφώθηκε στο 10,2 % το 2010, ενώ, σε μεσοπρόθεσμη βάση, η απασχόληση δεν αναμένεται να επανέλθει στα επίπεδα που επικρατούσαν πριν από την κρίση.

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ Διατηρούνται για το 2011 με την απόφαση 2011/308/ΕΕ του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 2011, για τις κατευθυντήριες γραμμές των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών (ΕΕ L 138 της 26.5.2011, σ. 56).

- (8) Βασικό στην αξιολόγηση του επικαιροποιημένου προγράμματος σύγκλισης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο βασίζονται οι δημοσιονομικές προβλέψεις στηρίζεται σε πιο ευνοϊκές αναπτυξιακές προβλέψεις σε σύγκριση με εκείνες των υπηρεσιών της Επιτροπής. Το επικαιροποιημένο πρόγραμμα σύγκλισης προβλέπει διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης το 2011 σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2010, και περαιτέρω μειώσεις τα επόμενα έτη. Μετά από σημαντική δημοσιονομική προσαρμογή επικεντρωμένη στην αρχή του προγράμματος η οποία το 2010 υπερέβη τις 2 ποσοστιαίες μονάδες σε διαρθρωτικούς όρους, η προσπάθεια δημοσιονομικής προσαρμογής το 2011 είναι αισθητά χαμηλότερη από τη συνιστώμενη που πρέπει να φθάνει σε τουλάχιστον 0,75 % του ΑΕΠ αλλά κατά μέσον όρο για όλη την περίοδο του EDP η δημοσιονομική προσπάθεια παραμένει άνω του 1 % ΑΕΠ. Για την περίοδο 2012-2014 το επικαιροποιημένο πρόγραμμα δεν παρέχει επαρκή πληροφοριακά στοιχεία για τα προβλεπόμενα δημοσιονομικά μέτρα ώστε να επιτευχθούν οι δημοσιονομικοί στόχοι την περίοδο εκείνη. Ο μεσοπρόθεσμος, αναθεωρημένος προς τα κάτω, δημοσιονομικός στόχος (ΜΔΣ) για διαρθρωτικό έλλειμμα ίσο με το 0,6 % του ΑΕΠ, που προγραμματίζεται για το 2014, είναι ακόμη πιο φιλόδοξος από το ελάχιστο απαιτούμενο επίπεδο. Αντανακλά τους στόχους του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και προβλέπεται να επιτευχθεί μέχρι τα τέλη της προγραμματικής περιόδου σύγκλισης (2014). Ωστόσο, η προβλεπόμενη ετήσια μέση διαρθρωτική δημοσιονομική προσπάθεια την περίοδο 2012-2014, μετά την προγραμματιζόμενη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος το 2011, είναι πολύ χαμηλότερη από τη συνιστώμενη ελάχιστη ετήσια διαρθρωτική βελτίωση του 0,5 % του ΑΕΠ. Λαμβανομένων υπόψη των σταδιακά βελτιούμενων οικονομικών προοπτικών, το πρόγραμμα σύγκλισης θα πρέπει να επιδιώκει ταχύτερη πρόοδο για την επίτευξη του ΜΔΣ. Αν αξιολογηθεί με βάση μια συντηρητική εκτίμηση της μεσοπρόθεσμης αύξησης της δημοτικής παραγωγής, η προβλεπόμενη αύξηση της δημοσιονομικής δαπάνης την περίοδο 2012-2013 φαίνεται μάλλον αισιόδοξη, γεγονός που ενέχει κινδύνους για τη διαρθρωτική δημοσιονομική θέση σε μεσοπρόθεσμη βάση.
- (9) Η προγραμματιζόμενη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος μέχρι τα τέλη του 2011 θα συμβάλει στην ανάκτηση της εμπιστοσύνης και στην ενίσχυση της αξιοπιστίας της κυβερνητικής πολιτικής. Σε μεσοπρόθεσμη βάση, η επίτευξη του στόχου ενός μικρού διαρθρωτικού ελλείμματος της τάξης του 0,6 % του ΑΕΠ είναι σημαντική προκειμένου εξασφαλιστεί ότι η δημοσιονομική πολιτική θα είναι σε θέση να στηρίζει το υπάρχον νομισματικό καθεστώς. Ωστόσο, η δημοσιονομική εξυγίανση προσκρούει στην αναποτελεσματική λειτουργία του δημόσιου τομέα, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικές πιέσεις σε επίπεδο δαπανών, ενώ τα έσοδα του προϋπολογισμού είναι πιθανό να είναι διαρθρωτικά χαμηλότερα από ό,τι κατά την περίοδο άνθησης που προηγήθηκε της κρίσης. Συνεπώς, απαιτούνται φιλόδοξες μεταρρυθμίσεις των δημοσίων οικονομικών προκειμένου να πραγματοποιηθεί η αναγκαία δημοσιονομική προσαρμογή και να εξασφαλιστεί η χρηματοδότηση για την εφαρμογή των απαραίτητων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, περιλαμβανομένης της συγχρηματοδότησης που απαιτείται για τα σχέδια που στηρίζονται από την ΕΕ.
- (10) Οι δημοσιονομικές επιδόσεις της Βουλγαρίας ήταν θετικές στο ευνοϊκό οικονομικό περιβάλλον που επικρατούσε πριν από την κρίση. Οι δημοσιονομικοί στόχοι επιτυγχάνονταν με συνέπεια και είχαν σχηματιστεί σημαντικά δημοσιονομικά αποθέματα ασφαλείας. Το 2009, λόγω των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης, για πρώτη φορά μετά από πολλά χρόνια, ο προϋπολογισμός παρουσίασε έλλειμμα, και δεν τηρήθηκε ο κανόνας για ισοσκελισμένο ή πλεονασματικό προϋπολογισμό και για τη διατήρηση των δημοσίων δαπανών σε επίπεδο χαμηλότερο του 40 % του ΑΕΠ. Αυτό οφειλόταν εν μέρει σε αδυναμίες όσον αφορά τον έλεγχο και τον προγραμματισμό των δαπανών. Επιπλέον αντανάκλασε το γεγονός ότι τα απροσδόκητα υψηλά έσοδα που οφείλονταν στην έντονη οικονομική δραστηριότητα πριν από την κρίση είχαν χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση σχετικά μεγάλων αυξήσεων στις ad-hoc δαπάνες και περικοπών των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων, οι αρχές ανέλαβαν αρκετές πρωτοβουλίες για τη βελτίωση του ελέγχου των δαπανών και των συστημάτων παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων, περιλαμβανομένης εκτεταμένης δέσμης νομοθετικών μέτρων, για την ενίσχυση των δημοσιονομικών κανόνων και του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού πλαισίου. Τα μέτρα αυτά αναμένεται να ενισχύσουν τη δημοσιονομική πειθαρχία και την προβλεψιμότητα των πολιτικών, να μειώσουν τη μακροοικονομική αστάθεια και να εξασφαλίσουν λιγότερο προκυκλική δημοσιονομική πολιτική. Κατά την τελευταία εκτίμηση της Επιτροπής οι κίνδυνοι για την μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομικών φαίνονται μέτριοι.
- (11) Κατά την περίοδο άνθησης της οικονομικής δραστηριότητας που προηγήθηκε της κρίσης ασκήθηκαν σοβαρές πιέσεις στην αγορά εργασίας και σημειώθηκε υψηλή αύξηση των μισθών, που υπερέβαινε την αύξηση της παραγωγικότητας. Αυτό αύξησε το μέσο επίπεδο μισθών πλησιάζοντας το μέσο όρο στην ΕΕ. Η αύξηση των μισθών κορυφώθηκε το τέταρτο τρίμηνο του 2007 με ετήσιο ρυθμό αύξησης που πλησίαζε το 20 %. Μετά την επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας, οι μισθοί άρχισαν να υποχωρούν, παρόλο που η αύξηση των μισθών παρέμεινε σχετικά υψηλή πλησιάζοντας το 10 % το 2010 για τους υπαλλήλους με εργασιακές συμβάσεις (που αντιπροσώπευαν περίπου το 65 % του εργατικού δυναμικού).
- (12) Οι φραγμοί που υπάρχουν όσον αφορά τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας αντανάκλουν την πρόσφατη επιδείνωση της κατάστασης στην αγορά εργασίας κατά την κρίση και την απουσία κατάλληλα στοχευμένων ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης (ΕΠΑ) βάσει των αναγκών, σε συνδυασμό με υποχρηματοδοτούμενες δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης. Η ποιότητα των δημοσίων υπηρεσιών στους τομείς της δραστηριοποίησης, της βοήθειας στην αναζήτηση εργασίας και της επανεκπαίδευσης είναι χαμηλή. Η χαμηλή ικανότης παρακολούθησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων καθιστά αναγκαία την περαιτέρω ενίσχυση της ώστε να βελτιωθεί η διαδικασία χάραξης πολιτικής. Όπως επισημάνθηκε σε πρόσφατη έκθεση που εκπονήθηκε μετά από εντολή της δημόσιας υπηρεσίας απασχόλησης («Αξιολόγηση των καθαρών αποτελεσμάτων των ΕΠΑ στη Βουλγαρία»), η παροχή περισσότερο εξατομικευμένων και υψηλότερης ποιότητας υπηρεσιών, καθώς και η βελτίωση των υποδομών των γραφείων εύρεσης εργασίας, θα μπορούσαν να στηρίξουν αποτελεσματικότερα τους ανέργους κατά την εξεύρεση απασχόλησης.
- (13) Η οικονομική κρίση εξακολουθεί να επηρεάζει αρνητικά την αγορά εργασίας. Το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε από 5,4 %

το 2008 σε 10,2 % το 2010, ενώ για τους νέους (ηλικίας 15-24 ετών) το 2010 έφθασε σε 23,2 %. Η κρίση πλήττει ιδιαίτερα τους εργαζομένους χαμηλής ειδίκευσης (περιλαμβανομένου μεγάλου μέρους της μειονότητας των Ρομ) που αντιπροσωπεύουν σχεδόν το 70 % των ανέργων. Το ποσοστό της μακροχρόνιας ανεργίας (46 % το 2010) είναι υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ (2010: 40 %), και υπάρχει κίνδυνος η ανεργία αυτή να καταστεί διαρθρωτική. Το ποσοστό δραστηριότητας των νέων παρέμεινε σταθερά σε επίπεδα που αντιπροσωπεύουν λιγότερο από τα δύο τρίτα του μέσου όρου της ΕΕ (2009: 29,5 %· ΕΕ: 43,8 %). Το ποσοστό απασχόλησης των νέων ανήλθε σε 24,8 % το 2009 (ΕΕ: 35,2 %). Η Βουλγαρία έχει επίσης το υψηλότερο ποσοστό νέων που ούτε σπουδάζουν ούτε εργάζονται (19,5 % των ατόμων ηλικίας 15-24 ετών). Ένας από τους κυριότερους φραγμούς για τη συμμετοχή των νέων στην αγορά εργασίας είναι η έλλειψη ευκαιριών να συνδυάσουν τις σπουδές με την απασχόληση, ιδίως μέσω πρακτικής άσκησης και μαθητείας στον τομέα των σπουδών τους, πράγμα που διευκολύνει τη μετάβαση στην αγορά εργασίας.

- (14) Παρά το γεγονός ότι το μέσο μορφωτικό επίπεδο είναι υψηλότερο του μέσου όρου, το ποσοστό των ατόμων με χαμηλές επιδόσεις στην ικανότητα ανάγνωσης, γραφής και αριθμητικής στη Βουλγαρία υπερβαίνει το 40 %. Αυτό δείχνει ότι υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης του εκπαιδευτικού συστήματος, ώστε να ευθυγραμμιστεί περισσότερο με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Αξιοποιώντας περαιτέρω τα θετικά αποτελέσματα της πρόσφατης μεταρρύθμισης για την αποκέντρωση των σχολείων, ο υπό επεξεργασία νόμος για την προσχολική και σχολική εκπαίδευση αναμένεται να δώσει κάποιες λύσεις που θα μπορούσαν να ενισχυθούν περισσότερο, δηλαδή όσον αφορά την οικονομική αυτονομία, τα ποσοστά συμμετοχής στην προσχολική εκπαίδευση, την εξωτερική αξιολόγηση, καθώς και την εξασφάλιση της λογοδοσίας. Το ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (14,7 % το 2009) προσεγγίζει τον μέσο όρο της ΕΕ, αλλά είναι ιδιαίτερα υψηλό για τους Ρομ (εκτιμήθηκε σε 43 % για το 2008). Τα ποσοστά συμπλήρωσης τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (27,9 % το 2009) παραμένουν χαμηλότερα του μέσου όρου της ΕΕ (32,2 %). Η Βουλγαρία παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση όσον αφορά τη μεταρρύθμιση του συστήματος ανώτερης εκπαίδευσης. Ο νέος νόμος ανώτερης εκπαίδευσης, που κατατέθηκε ήδη το 2010 αλλά αποσύρθηκε αργότερα, αναμένεται να προσφέρει ένα χρήσιμο μέσο για την αντιμετώπιση των αναγκών μεταρρύθμισης.
- (15) Η συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση που αποφασίστηκε το 2010 δεν συνδέεται με το προσδόκιμο ζωής ή την κατάσταση του συστήματος υγείας και μακροχρόνιας φροντίδας. Η περίοδος εφαρμογής εκτείνεται από το 2011 έως το 2026, ενώ τα περισσότερα μέτρα θα αρχίσουν να ισχύουν το δεύτερο ήμισυ της περιόδου, γεγονός που θα μπορούσε να συνεπάγεται κινδύνους τόσο για την εφαρμογή όσο και για τη διατηρησιμότητα του πρώτου πυλώνα του συνταξιοδοτικού συστήματος.
- (16) Οι πολίτες της Βουλγαρίας είναι περισσότερο εκτεθειμένοι στη φτώχεια σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ (41,9 % του πληθυσμού ζει υπό συνθήκες σοβαρής υλικής στέρησης έναντι ποσοστού 8,1 % για την ΕΕ). Περίπου 66 % των ηλικιωμένων αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας, ποσοστό σημαντικά υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ. Υπάρχουν ενδείξεις επιδείνωσης των συνθηκών διαβίωσης την τελευταία διετία. Λαμβάνοντας υπόψη τη δημογραφική κατάσταση, η

επίτευξη των στόχων του εθνικού προγράμματος μεταρρυθμίσεων για τη μείωση της φτώχειας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον κατάλληλο σχεδιασμό των πολιτικών για εργαζομένους μεγαλύτερης ηλικίας και τα μειονεκτούντα άτομα, καθώς και από την επάρκεια των κοινωνικών μεταβιβατικών πληρωμών. Στο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων εξαγγέλλεται η εκπόνηση επιχειρησιακής στρατηγικής για την ένταξη των Ρομ [εκτιμώνται στο 10 % του πληθυσμού⁽¹⁾], για να αντιμετωπιστούν οι ποικίλοι φραγμοί που υπάρχουν στους τομείς της απασχόλησης, της εκπαίδευσης, της υγείας και της στέγασης σε ένα ενιαίο ολοκληρωμένο πρόγραμμα.

- (17) Η χαμηλή αποτελεσματικότητα των δημόσιων υπηρεσιών παραμένει εμπόδιο για την ανάπτυξη. Παρά τον πρόσφατο εξορθολογισμό, η μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης δεν έχει αντιμετωπίσει το θέμα της αναβάθμισης της ποιότητας του προσωπικού ή των νευραλγικών λειτουργιών. Η Βουλγαρία έχει πολύ χαμηλό ποσοστό διείσδυσης σταθερών ευρωζωνικών επικοινωνιών, ανερχόμενο σε μόλις 14,9 %, το δεύτερο χαμηλότερο ποσοστό στην ΕΕ, πράγμα που περιορίζει επίσης την ανάπτυξη όλων των ηλεκτρονικά παρεχομένων υπηρεσιών.
- (18) Οι αντικανονικότητες που παρατηρούνται στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων φθάνουν το 60 % επί όλων των διαδικασιών που ελέγχονται και το ποσοστό είναι ακόμη μεγαλύτερο για τα μεγάλα δημόσια έργα υποδομών, για τα οποία οι αρχές έχουν υποχρέωση εκ των προτέρων ελέγχου. Το δυναμικό του δημόσιου φορέα χρηματοπιστωτικού ελέγχου έχει μειωθεί σημαντικά το 2006, με αποτέλεσμα οι εκ των υστέρων έλεγχοι που πραγματοποιούνται από τον φορέα να φθάνουν σε μόλις 12 % όλων των διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων το 2007-2009. Πρόσφατα, το Υπουργικό συμβούλιο ενέκρινε και προώθησε στην κοινοβουλευτική διαδικασία τροποποιήσεις του Νόμου περί δημοσίων προμηθειών και του Νόμου περί δημοσίου οικονομικού ελέγχου.
- (19) Η ενεργειακή ένταση της βουλγαρικής οικονομίας είναι από τις υψηλότερες στην ΕΕ. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η οικιακή θέρμανση, καθώς το μεγαλύτερο μέρος του προβλήματος οφείλεται σε πολυκατοικίες με πλημμελώς συντηρούμενους καυστήρες. Οι πρόσφατες αλλαγές των κανόνων επιλεξιμότητας επιτρέπουν την προσφυγή στα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ για τη στήριξη επενδύσεων με στόχο την αύξηση της ενεργειακής αποτελεσματικότητας. Έχουν πραγματοποιηθεί ελάχιστες επενδύσεις, ενώ τα έσοδα από τους ενεργειακούς φόρους και τους φόρους μεταφορών έχουν μειωθεί σε σχέση με το ΑΕΠ και επίσης σε σχέση με τους φόρους επί της εργασίας, οι οποίοι βρίσκονται σε αισθητά υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ. Η πρόσβαση στην αγορά ενέργειας εμποδίζεται από τον μειωμένο ανταγωνισμό και τους αδιαφανείς μηχανισμούς καθορισμού των τιμών.
- (20) Η Βουλγαρία έχει αναλάβει σειρά δεσμεύσεων στο πλαίσιο του Συμφώνου για το Ευρώ +. Στον δημοσιονομικό τομέα, οι δεσμεύσεις δείχνουν ότι η διατηρησιμότητα των δημοσίων οικονομικών θα ενισχυθεί με μέτρα για τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος, ενέργειες για να καθιερωθεί αμοιβή βάσει της αποδοτικότητας στον δημόσιο τομέα με το πάγωμα των συντάξεων και των μισθών μέχρι το 2013 και την ενίσχυση του εγχώριου δημοσιονομικού πλαισίου

(¹) Εκτίμηση Συμβουλίου της Ευρώπης.

μέσω της θέσπισης ενός συμφώνου χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, που περιλαμβάνει δεσμευτικούς αριθμητικούς δημοσιονομικούς κανόνες. Για την τόνωση της απασχόλησης, θα ληφθούν μέτρα για τη μείωση της αδήλωτης απασχόλησης και την αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας. Τα μέτρα για την τόνωση του ανταγωνισμού εστιάζονται στη μείωση των διοικητικών επιβαρύνσεων και την ενίσχυση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, καθώς και στη βελτίωση της πρόσβασης στην εκπαίδευση και την τόνωση της απόδοσης του εκπαιδευτικού συστήματος. Οι ανωτέρω δεσμεύσεις αναφέρονται σε τρεις εκ των τεσσάρων τομέων του συμφώνου, εκτός του χρηματοπιστωτικού τομέα. Αποτελούν συνέχεια της ευρύτερης ατζέντας μεταρρυθμίσεων που περιγράφονται στο εθνικό πρόγραμμα σύγκλισης και στο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, και προβλέπουν την επιτάχυνση των εν εξελίξει μεταρρυθμιστικών σχεδίων στους τομείς της δημοσιονομικής διακυβέρνησης, της δημόσιας διοίκησης και της εκπαίδευσης. Οι δεσμεύσεις στο πλαίσιο του Ευρώ + έχουν αξιολογηθεί και ληφθεί υπόψη στις συστάσεις.

(21) Η Επιτροπή έχει αξιολογήσει το πρόγραμμα σύγκλισης και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, καθώς και τις δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν στο πλαίσιο του Συμφώνου για το Ευρώ +. Έχει λάβει υπόψη, όχι μόνο τη σημασία τους για μια διατηρήσιμη δημοσιονομική και κοινωνικοοικονομική πολιτική στη Βουλγαρία, αλλά και την εκ μέρους τους τήρηση των ενωσιακών κανόνων και κατευθύνσεων, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της όλης οικονομικής διακυβέρνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση των μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Θεωρεί ότι μετά από μια σημαντική δημοσιονομική προσαρμογή επικεντρωμένη στην αρχή του προγράμματος το 2010, τα σχέδια για τη δημοσιονομική εξυγίανση όσον αφορά το 2011 θα πρέπει να εφαρμοστούν σύμφωνα με τον προγραμματισμό και το έλλειμμα θα πρέπει να μειωθεί σε επίπεδο χαμηλότερο της τιμής αναφοράς του 3 % σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2010. Στην επικαιροποίηση δεν παρέχονται επαρκή λεπτομερειακά στοιχεία για τα σχεδιαζόμενα μέτρα που προϋπολογισμού προκειμένου να επιτευχθούν οι δημοσιονομικοί στόχοι την περίοδο 2012-14· θα μπορούσε, εξάλλου, να έχει εξασφαλιστεί ταχύτερη πρόοδος για την υλοποίηση του επιλεγέντος μεσοπρόθεσμου στόχου. Η ενίσχυση του εγχώριου δημοσιονομικού πλαισίου θα παγιώσει τη δημοσιονομική πειθαρχία και θα ενισχύσει την προβλεψιμότητα και την αξιοπιστία της μεσοπρόθεσμης πολιτικής της κυβέρνησης. Πρέπει να ληφθούν περαιτέρω μέτρα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, τη στήριξη των πολιτών στις προσπάθειες εξεύρεσης εργασίας, την προστασία των πιο ευάλωτων ομάδων που είναι αντιμέτωπες με ποικίλους φραγμούς, την βελτίωση των ικανοτήτων της δημόσιας διοίκησης και των ρυθμιστικών φορέων, την αποτελεσματικότερη χρήση των πόρων, καθώς και τη δημιουργία περισσότερων ευκαιριών για επενδύσεις και ανάπτυξη.

(22) Βάσει της αξιολόγησης αυτής και λαμβάνοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 7 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 2ας Ιουνίου 2010, το Συμβούλιο εξέτασε την επικαιροποίηση για το 2011 του προγράμματος σύγκλισης της Βουλγαρίας και η γνώμη του ⁽¹⁾ αντανακλάται ιδίως στις συστάσεις που αναφέρονται στα σημεία (1) και (2) κατωτέρω. Λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊ-

κού Συμβουλίου της 25ης Μαρτίου 2011, το Συμβούλιο εξέτασε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Βουλγαρίας.

ΑΠΕΥΘΥΝΕΙ ΤΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ στη Βουλγαρία για τη λήψη μέτρων εντός της περιόδου 2011-2012:

1. Να προβεί στην αποτελεσματική εφαρμογή του προϋπολογισμού ώστε να διορθωθεί το υπερβολικό έλλειμμα το 2011 σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2010 στα πλαίσια της ΔΥΕ. Να προσδιορίσει τα μέτρα που στηρίζουν τη δημοσιονομική στρατηγική για την περίοδο 2012-2014 και να αξιοποιήσει την παρούσα ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας ώστε να διασφαλίσει επαρκή πρόοδο προς τον μεσοπρόθεσμο στόχο, ελέγχοντας κατά πρώτον στενά την αύξηση των δαπανών και δίδοντας ταυτόχρονα έμφαση στις δαπάνες που τονώνουν την ανάπτυξη.
2. Να λάβει και άλλα μέτρα για τη βελτίωση της προβλεψιμότητας του δημοσιονομικού προγραμματισμού και της εφαρμογής του, μεταξύ άλλων με βάση τις προβλέψεις, ιδίως με την ενίσχυση της δημοσιονομικής διακυβέρνησης. Για τον σκοπό αυτόν, να σχεδιάσει και να θεσπίσει δεσμευτικούς δημοσιονομικούς κανόνες και ένα σαφώς προσδιορισμένο μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο ικανό να εξασφαλίζει διαφάνεια σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης.
3. Να εκτελέσει τα μέτρα συνταξιοδοτικής μεταρρύθμισης που έχουν συμφωνηθεί με τους κοινωνικούς εταίρους και να ενισχύσει τα κύρια μέτρα εκείνα που θα αυξήσουν την πραγματική ηλικία συνταξιοδότησης και θα μειώσουν την πρόωγη συνταξιοδότηση, όπως μια σταδιακή αύξηση του χρόνου καταβολής εισφορών, και να ενδυναμώσει τις πολιτικές που θα βοηθήσουν τους εργαζομένους μεγαλύτερης ηλικίας να παραμείνουν στην απασχόληση για μεγαλύτερο διάστημα.
4. Να προωθήσει, σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους και σύμφωνα με τις εθνικές πρακτικές, πολιτικές που εξασφαλίζουν ότι η αύξηση των μισθών αντανακλά καλύτερα την εξέλιξη της παραγωγικότητας και να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα λαμβάνοντας υπόψη και την συνεχιζόμενη σύγκλιση.
5. Να λάβει μέτρα για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα καταπολέμησης της φτώχειας και προώδησης της κοινωνικής ένταξης, ιδίως για τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού που αντιμετωπίζουν ποικίλους φραγμούς. Να λάβει μέτρα εκσυγχρονισμού των δημοσίων υπηρεσιών απασχόλησης για να βελτιωθεί η ικανότητα τους όσον αφορά την αντιστοίχιση των επαγγελματικών δεξιοτήτων με τη ζήτηση στην αγορά εργασίας και τον εστιασμό της στήριξης σε νέους με περιορισμένες επαγγελματικές δεξιότητες. Να προχωρήσει στην εκπαιδευτική μεταρρύθμιση με την έκδοση νόμου για την προσχολική και σχολική εκπαίδευση και νέου νόμου για την ανώτερη εκπαίδευση μέχρι τα μέσα του 2012.
6. Να επιταχύνει τις προσπάθειες για τη βελτίωση των ικανοτήτων της δημόσιας διοίκησης και των ρυθμιστικών αρχών σε νευραλγικές δημόσιες λειτουργίες, προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των δημόσιων υπηρεσιών ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες των πολιτών και των επιχειρήσεων· να θεσπίσει και να εφαρμόσει μέτρα για τον έλεγχο των δημοσίων συμβάσεων με βάση αξιολογήσεις κινδύνων, να ενισχύσει τις ικανότητες των αρχών να εμποδίζουν και να επιβάλλουν ποινές σε περίπτωση που διαπιστώνονται αντικανονικότητες, ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα και να βελτιστοποιηθεί η χρήση των δημοσίων πόρων.

⁽¹⁾ Προβλέπεται στο άρθρο 9 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

7. Να καταργήσει τους φραγμούς εισόδου, τις ρυθμίσεις εξασφάλισης κερδών και τους ελέγχους των τιμών και να μεριμνήσει ώστε η ρυθμιστική αρχή της Βουλγαρίας στον τομέα της ενέργειας να καταστεί πλήρως ανεξάρτητη, για να ανοίξουν οι αγορές ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου σε μεγαλύτερο ανταγωνισμό. Να θεσπίσει κίνητρα για την αναβάθμιση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2011.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

J. VINCENT-ROSTOWSKI
